

„ROK ŻUBRA W BIESZCZADACH” – KAMPANIA PROMOCYJNA REGIONALNEJ DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W KROŚNIE

Edward Marszałek

Streszczenie

W 2008 r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie przeprowadziła zakrojoną na szeroką skalę całoroczną kampanię informacyjną pod nazwą „Rok Żubra w Bieszczadach”, która szacunkowo dotarła do kilkuset tysięcy odbiorców. Celem kampanii była promocja ochrony tego gatunku na obszarze polskich gór oraz całych Karpat. Zainicjowano wiele akcji, m.in.: obchody Dnia Żubra w Lutowiskach, Międzynarodową Konferencję Naukową „Żubr w Sieci NATURA 2000”, zrealizowano film „Żubr jest dziki w Bieszczadach”, wydano mapę „Żubr oprowadza po Bieszczadach”, wydano książkę „Żubr przywrócony góróm”. W konkursie Leśne Wydarzenie Edukacyjne Roku 2008, ogłoszonym przez Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Rogowie „Rok żubra w Bieszczadach” uzyskał 9743 głosów, co stanowiło aż 33.87% wszystkich oddanych głosów.

Słowa kluczowe: żubr, Bieszczady, kampania promocyjna, RDLP Krosno

THE YEAR OF BISON IN BIESZCZADY MOUNTAINS – PROMOTIONAL CAMPAIGN OF STATE FORESTS REGIONAL OFFICE IN KROSNO

Abstract

In 2008 State Forests Regional Office in Krosno held wide spread yearly informational campaign named “The Year of Bison In Bieszczady Mountains”. It is estimated that is reached few hundred thousand recipients. The main aim of the campaign was promotion of the species preservation in the area of Polish mountains and entire Carpathians. Many event took place, among others celebration of the Bison Day in Lutowiska, “Bison in NATURA 200” International Conference, “Bison Is Wild In Bieszczady” film production, publishing of the “Sightseeing With Bison In Bieszczady” map and “Bison Revived In The Mountains” book. In the contest named Forest Educational Event of the Year 2008, held by CEPL in Rogowo, “The Year of Bison in Bieszczady Mountains” received 9743 votes, which made 33,87% of all the votes.

Key words: bison, Bieszczady Mountains, promotional campaign, SFRO in Krosno

Rok 2008 ogłoszony został na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie (RDLP) Rokiem Żubra w Bieszczadach w celu promowania idei ochrony tego gatunku na obszarze polskich gór prowadzonej od czterdziestu pięciu lat przez leśników.

Pomysł ten pojawił się latem 2007 r., kiedy to obchodzony był I Dzień Żubra w Lutowiskach, organizowany przez miejscowy samorząd oraz nadleśnictwa Lutowiska i Stuposiany. Impreza, która odbyła się 28 lipca miała dość bogaty program; od otwarcia wystawy zdjęć T. Budzińskiego „Żubr w Bieszczadach”, poprzez odsłonięcie obelisku upamiętniającego sprowadzenie żubra w Bieszczady, aż po zawody drwali i „walki żubrów”, czyli siłowanie na rękę. Interesującym punktem był występ krasomówcy A. Wiśniowskiego z Nadleśnictwa Cisna, który zaprezentował gawędę „Ballada o żubrze Pubalu”, nagrodzoną w konkursie „Bajarze z Leśnej Polany” organizowanym przez Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie. Również podczas tych uroczystości, S. Kowalewski, ówczesny dyrektor RDLP w Krośnie, ogłosił rok 2008 Rokiem Żubra w Bieszczadach.

Z tej okazji przygotowywano 13-planszowy, duży kalendarz dla nadleśnictw RDLP w Krośnie. Jako motyw przewodni miał on oczywiście żubra i został opracowany jako publikacja o charakterze edukacyjnym. Odwrotne strony kart kalendarza zawierały treści informacyjne i edukacyjne, opracowane we współpracy ze Stacją Badawczą Fauny Karpat PAN w Ustrzykach Dolnych. Publikacja w nakładzie 2,5 tysiąca egzemplarzy cieszyła się dużym zainteresowaniem, w wielu przypadkach stanowiła pomoc naukową podczas lekcji w lesie.

Jeszcze w 2007 r., w ramach współpracy w Kompanią Piwowską, opracowano mapę Bieszczadów pod hasłem „Żubr oprowadza po Bieszczadach”. Publikacja ta, wydana w nakładzie ponad 60 tys. egzemplarzy, trafiła głównie do turystów przyjeżdżających w góry. Na odwrocie mapy można było znaleźć dużo treści poświęconych historii i współczesności bieszczadzskich żubrów.

Pierwszym akcentem obchodów Roku Żubra w Bieszczadach był II Bieg Narciarski „Szlakiem Bieszczadzkiej Kolejki Leśnej”, gdzie wśród nagród pojawił się album „Żubr w Bieszczadach”, autorstwa T. Budzińskiego, wydany nakładem oficyny BOSZ, przy współpracy z RDLP w Krośnie, zaś wśród souvenirów wspomniana mapa „Żubr oprowadza po Bieszczadach”.

W kalendarzu zdarzeń poświęconych żubrowi zaplanowano dwa wiodące:

- ▶ obchody II Dnia Żubra w Lutowiskach,
- ▶ międzynarodową konferencję naukową „Żubr w Sieci Natura 2000”.

II Dzień Żubra w Lutowiskach obchodzono 2 sierpnia 2008 r. jako imprezę masową, współorganizowaną przez samorząd i nadleśnictwa Lutowiska i Stuposiany. W jej programie znalazły się m. in. zawody strzeleckie i łucznicze, parada koni huculskich, konkursy na temat żubra oraz tzw. „walki żubrów” (siłowanie na rękę), w kategoriach kobiet i mężczyzn. Ciekawostką jest, że do tego konkursu stanęło więcej

bieszczadzkich kobiet niż mężczyzn. Po raz pierwszy wręczono też statuetki i tytuły „bieszczadzkiego żubra” czterem osobom zasłużonym dla ochrony tego gatunku w górach. Byli to: T. Budziński (fotografik), T. Misiuda (emerytowany leśnik), W. Wojciechowski (emerytowany nadleśniczy i dyrektor Bieszczadzkiego PN) oraz T. Zajac (emerytowany zastępca nadleśniczego w Lutowiskach). Specjalnie powołana w tym celu Kapituła Miłośników Bieszczadzkiej Przyrody przyznała również piątą statuetkę prof. K. Perzanowskiemu, naukowemu opiekunowi bieszczadzkich stad żubrów.

Fot. 1. Dzień Żubra 2008

– laureaci statuetek Bieszczadzkiego Żubra

Photo 1. The Bison Day 2008

– winners of the Bieszczady Bison statuettes

Fot. 2. Dzień Żubra 2008

– walka żubrów bywała bardzo zacięta

Photo 2. The Bison Day 2008

– bison fights sometimes was very stiff

W dniach 14-17 września w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Wołoszań” w Cisnej obradowała Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Żubr w Sieci NATURA 2000”, która zgromadziła kilkudziesięciu fachowców od restytucji „puszcz imperatora” w Europie. W jej trakcie wygłoszono wiele referatów, których treść można znaleźć w specjalnej publikacji pokonferencyjnej. Wśród zaprezentowanych referatów były wystąpienia przedstawicieli z Niemiec, Ukrainy, Czech i Szwecji. Również z okazji konferencji ukazała się książka „Żubr przywrócony górcom”, autorstwa K. Perzanowskiego i E. Marszałka, wydana przez oficynę RS DRUK w wersji polsko-angielskiej. Również folder z okazji 30-lecia RDLP w Krośnie poświęcony był w dużej części tematyce żubra w górach.

Dużo uwagi kampanii promującej żubra poświęciły regionalne media. Radio Rzeszów nagrało specjalną audycję o „Roku Żubra w Bieszczadach”, która znalazła się

w elitarnej edycji dokumentów radiowych pod hasłem „Naj Podkarpacie”. Jej autorką była R. Machnik.

Fot. 3. Obelisk upamiętniający przywiezienie żubra w Bieszczady
Photo 3. Monument commemorating settling the bison in Bieszczady

Z kolei Telewizja Rzeszów we współpracy z nadleśnictwami zrealizowała film „Żubr jest dziki w Bieszczadach”, autorstwa J. Szarka. Obraz był wielokrotnie prezentowany w telewizji regionalnej i kablowej. W formie płyt DVD trafił też do szkół.

Publikacje o bieszczadzkich żubrach ukazywały się w prasie ogólnopolskiej („Biznes i Ekologia”, „Echa Leśne”, „Głos Lasu”, „Las Polski”, „Poznajmy Las”, „Trybuna Leśnika”), regionalnej i lokalnej. W tych ostatnich ukazało się ponad sześćdziesiąt artykułów i wzmianek związanych z Rokiem Żubra. Cykl trzech artykułów na ten temat zamieściło również „Echo Połonin”, pismo ratowników Grupy Bieszczadzkiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (GOPR).

Należy też zaakcentować udział leśników w imprezach masowych pod hasłem „Rok Żubra w Bieszczadach”. Stoisko Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Birczańskie” na Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie cieszyło się dużym powodzeniem wśród gości z zagranicy, którzy najczęściej po raz pierwszy dowiadywali się, że żubr żyje także w górach. Równie udany był udział nadleśnictw bieszczadzkich w Regionalnych Targach „Agrobieszczady 2008”, gdzie stoisko pod hasłem „Bieszczadzkie żubry”, zorganizowane przez leśników zdobyło główną nagrodę.

Szacuje się, że dzięki całorocznej kampanii informacyjnej, treści związane z ochroną żubra w Bieszczadach, mogły dotrzeć przynajmniej do kilkuset tysięcy osób.

Fot. 4. Agrobieszczady 2008
– Każdy chciał pogłaskać żubra
Photo 4. AGROBIESZCZADY 2008
– everyone wants to stroke the bison
–

Fot. 5. Agrobieszczady 2008
– Edukacyjne koło fortuny z pytaniami
na temat żubra w Bieszczadach
Photo 5. AGROBIESZCZADY 2008
*Educational wheel of fortune with
questions about the bison in Bieszczady*

Fot. 6. Agrobieszczady 2008 – Obsługa zwycięskiego stoiska
Photo 6. AGROBIESZCZADY 2008 – Service on the winning stand

Fot. 7. Kolejne 8 żubrów uzyskuje wolność w Bieszczadach

Photo 7. Next eight bisons get freedom in Bieszczady

Swego rodzaju probierzem skuteczności kampanii może być liczba osób, które zgłaszały na „Rok Żubra w Bieszczadach” w plebiscycie na Leśne Wydarzenie Edukacyjne Roku 2008 ogłoszonym przez Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Rogowie. „Rok żubra w Bieszczadach” uzyskał 9743 głosy, co stanowiło aż 33.87% wszystkich głosów oddanych w plebiscycie. Bardzo ważny był też odzew internautów, dzieci, młodzieży, ale i dorosłych miłośników bieszczadzkiej przyrody z całej Polski, którzy spontanicznie informowali się o możliwościach głosowania, przysyłając na adres RDLP informacje na ten temat. Układano sympatyczne hasła w rodzaju: „Żubry bieszczadzkie lasów łączcie się!”, „Chcesz lepszego losu, na żubra zgłoszuj!”, „Každy głos ma wagę żubra!”.

Bardzo ciekawą fraszką „Na żubra” popisał się jeden z internautów z Dukli:

Na żubra...

*„Dawno, bo za Kołodzieja Piasta, żubr potęgą był i basta.
 Królem gór chciał zostać jeszcze i w Bieszczady trafił wreszcie,
 Tu warunki wyśmienite – znalazł sobie żubr-kobietę.
 Wszystko poszło bardzo gładko, mają teraz całe stadko.
 Prawie 300 ich tu żyje, czasem wyciągają szyję,
 Gdy turysta się tu zjawi albo coś ich zaciekaWi.
 Niech tu żyją jak najdłużej, skoro środowisko służy
 ŻUBR symbolem jest przyrody, ŻUBR to skarb i są dowody”*

(Bogusław Szczurek)

Wiersz ten można traktować jako wyraz sympatii dla chronionego zwierza, ale też stanowi on swego rodzaju dowód skuteczności kampanii promocyjnej pod hasłem „Rok żubra w Bieszczadach” prowadzonej przez leśników z RDLP w Krośnie w 2008 roku.

Edward Marszałek

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie
 informacja@krosno.lasy.gov.pl